

สรุปผลการประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 4

1. การประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 4 มีขึ้นระหว่างวันที่ 12 –15 ตุลาคม 2552 ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย โดยเป็นการประชุม ASEAN Caucus ในวันที่ 12-13 ตุลาคม 2552 และเป็นการประชุมเจรจากับอินเดียในวันที่ 14-15 ตุลาคม 2552
2. การประชุมในครั้งนี้มีนาย Peter Govindasamy, Deputy Director, Ministry of Trade and Industry, Singapore เป็นประธานฝ่ายอาเซียน และนาง Bharathi S. Sihag, Joint Secretary, Department of Commerce, Ministry of Commerce & Industry, India เป็นประธานฝ่ายอินเดีย ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้
3. การเจรจามีความคืบหน้าไม่มากนัก เนื่องจากการเจรจาหยุดชะงักไปนาน และมีการเปลี่ยนผู้แทนการเจรจาฝ่ายอินเดีย และอาเซียนบางประเทศ จึงต้องมีการชี้แจงและทำความเข้าใจกันใหม่ในหลายประเด็น ประเด็นหลักที่ได้หารือกัน ได้แก่ (1) แนวทางการจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการ (2) ร่างข้อบทความตกลงการค้าบริการ และ (3) กรอบเวลาของการเจรจาการค้าบริการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางการจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการ

4. ประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายยังไม่สามารถตกลงกันได้ และอินเดียให้ความสำคัญสูงสุด คือ การจัดทำตารางข้อผูกพันในการเปิดตลาดการค้าบริการ โดยอาเซียนยืนยันจะใช้วิธี 10:1 ที่แต่ละประเทศยื่นตารางข้อผูกพันคนละ 1 ตาราง ซึ่งจะใช้กับอีกทั้ง 10 ประเทศที่เหลือ ซึ่งเป็นวิธีการที่อาเซียนใช้กับ FTA อื่น ๆ มาโดยตลอด และเป็นวิธีการเดียวกับที่ใช้กันใน WTO ในขณะที่อินเดียเห็นว่าวิธีการของอาเซียนไม่เป็นธรรม และจะทำให้เกิด Free rider จึงยืนยันที่จะใช้วิธีการ 10:10 คือ อินเดียจะจัดทำ 10 ตารางข้อผูกพันสำหรับอาเซียนแต่ละประเทศ หากอาเซียนยื่นข้อผูกพันคนละ 1 ตาราง หรืออีกวิธีการที่อินเดียเสนอ คือ 1:1 กล่าวคือให้อาเซียนใช้วิธีการยื่นตารางร่วมกันเป็น 1 ตารางและอินเดียจะจัดทำ 1 ตารางข้อผูกพันเพื่อใช้กับอาเซียนทุกประเทศ

ร่างข้อบทความตกลงการค้าบริการ

5. ที่ประชุมระหว่างอาเซียนและอินเดียได้หารือร่าง consolidated text ซึ่งแม้จะเหลือประเด็นคงค้างไม่มากและไม่ใช้ประเด็นที่มีความขัดแย้งมาก แต่การเจรจามีความคืบหน้าไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ โดยเฉพาะประเทศสมาชิกซึ่งมีการเปลี่ยนผู้แทนในการเจรจาขอเวลาในการกลับไปหารือ

กับเมืองหลวงเพื่อยืนยันท่าทีและความคิดเห็นอีกครั้ง ทั้งนี้ ประเด็นที่อินเดียให้ความสำคัญ ได้แก่ (1) การยอมรับร่วม ซึ่งอินเดียต้องการเจรจาเพื่อเข้าร่วมในข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) ของอาเซียนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ และ (2) กฎระเบียบภายใน (Domestic regulations) ซึ่งอินเดียต้องการให้เพิ่มการอำนวยความสะดวกและความโปร่งใสให้กับขั้นตอนของกฎระเบียบภายใน โดยเฉพาะการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

6. ก่อนหน้าการประชุมครั้งนี้ ไทยได้เสนอร่างข้อบทเรื่องมาตรการปกป้องสำหรับการค้าบริการ (Safeguards) โดยมีความพยายามจะทำให้การใช้มาตรการปกป้องสำหรับการค้าบริการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากขึ้น โดยการจำกัดความคำว่า serious injury ตามแนวทางของเอกสารที่อาเซียนเสนอใน WTO

Prudential Measures

7. ในการประชุมครั้งนี้ อาเซียนเห็นพ้องที่จะยื่นข้อเสนอเรื่องการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน (Prudential Measures) ซึ่งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญในสาขาการเงินของอาเซียน (WC-FSL) ได้ยกร่างขึ้นตามที่คณะเจรจาอาเซียนร้องขอในการประชุมครั้งที่แล้ว แก่อินเดีย

8. ในการหารือกับอินเดีย อาเซียนได้ส่งคำอธิบายแนวคิดและร่างข้อบทเรื่องนี้ให้อินเดียพิจารณา ซึ่งอินเดียขอเวลาในการศึกษาข้อเสนอของอาเซียนและจะให้ความเห็นในโอกาสต่อไป

ภาคผนวกเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคคลากร (Movement of Natural Persons: MNP)

9. อาเซียนและอินเดียได้หารือเรื่องการมีภาคผนวกเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคคลากรซึ่งเสนอโดยฝ่ายอินเดีย ซึ่งฝ่ายอาเซียนยังยืนยันท่าทีเดิม กล่าวคือ อาเซียนมีความเห็นว่าภาคผนวก MNP ในความตกลง GATS น่าจะเพียงพอแล้ว และเห็นว่าไม่ควรมีเรื่องการเปิดตลาดของบุคคลากรรวมอยู่ภาคผนวก MNP แต่ควรเปิดตลาดในตารางข้อผูกพันการค้าบริการ (schedule of commitment) เหมือนที่เคยทำในความตกลงอื่น

10. อาเซียนเสนอให้อินเดียพิจารณาข้อเสนอเปิดตลาด (Offer) ของอาเซียนในเรื่องดังกล่าวก่อน ซึ่งหากระดับการเปิดตลาดเป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่าย อาจไม่จำเป็นต้องมีภาคผนวกในเรื่องนี้อีก นอกจากนี้ อาเซียนไม่สามารถรับในหลายประเด็นที่อินเดียเสนอให้รวมอยู่ในภาคผนวกนี้ เช่น การยกเว้นการจ่ายประกันสังคม การห้ามใช้ economic needs test การอนุญาตให้คู่สมรสและผู้ติดตามได้รับใบอนุญาตทำงานโดยอัตโนมัติ และการระงับข้อพิพาท

ภาคผนวกและความตกลงการร่วมผลิตโสตทัศน (Audio Visual Co-production: AV)

11. อาเซียนยืนยันว่าสาขาโสตทัศนเป็นสาขาที่มีความอ่อนไหวสูง และที่ผ่านมาเป็นสาขาที่มีการเปิดตลาดกันน้อยมาก จึงเห็นว่าคงไม่สามารถรับให้มีภาคผนวกหรือความตกลงการร่วมผลิตโสตทัศนที่มีนัยยะรวมเรื่องการเปิดตลาดได้ อย่างไรก็ตาม หากระประเทศใดมีความพร้อมก็สามารถเปิดตลาดในตารางข้อผูกพันได้

กรอบเวลาของการเจรจาการค้าบริการ

12. อาเซียนและอินเดียหารือเรื่องกรอบเวลาของการเจรจาการค้าบริการ โดยกำหนดเป้าหมายที่จะสรุปสาระสำคัญของการเจรจาภายในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ช่วงเดือนสิงหาคม 2553 และกำหนดให้สมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้ยื่นข้อเรียกร้อง (Request lists) ซึ่งมี 5 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ยื่นข้อเรียกร้องภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2552 และให้ทุกประเทศยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (initial offers) ภายในวันที่ 15 มกราคม 2553

13. การประชุมคณะทำงานการค้าบริการครั้งต่อไป จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 2-5 กุมภาพันธ์ 2553

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน

16 ตุลาคม 2552